

Izjava, izveščenik, podeljenek, vsak po 100. Uredništvo: av. Franciška Asiškiga št. 20, I. nadstropje. Dne naj se uredništvo, u. Neirankirana pisma se ne sprejemajo, rokovali se ne vračajo. — Odgovorni urednik Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarne: Tisk tiskarne Edinost. Naročnina znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 20.—, leta L 32.— in celo leto L 60.— Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telesna uredništva in uprave št. 11-57.

Katastrofa brezzakonitosti

Tak naslov je dal znameniti italijanski publicist, zgodovinar in sociolog Guglielmo Ferrero neki svoji razpravi o dogodkih v Italiji od leta 1919. dalje.

Ko je v tem letu — tako začena — nastopila ta doba nereda, ki se ga vsi spominjamo, kaj je morala storiti država? Zdravi razum, morala, zakon, ponos stare civilizacije so zahtevali: naj se zakoni presljujejo, naj se ojačajo, kjer so preslabe, v skrajnih slučajih naj se poseže tudi po izrednih merah, ki jih pod različnimi naslovi — obsedno stanje, ali kaj drugega — svobodne države držijo v rezervi, da se v slučaju nevarnosti rešuje red brez zatiranja svobode!

Koliko nas je bilo — vprašuje pisec — ki smo v teh letih zahtevali od države, naj brez omahovanja izpolni to svojo težko dolžnost? In to istotako proti fanatikom patrijotizma, ki so hoteli služiti domovini, rusce avtoriteto in ugled njenih naprav, kakor tudi proti tistim, ki so se usmerjali napram proletarski diktaturi in jo želeli? Pisec odgovarja: malo nas je bilo in niso hoteli nas poslušati.

Leto 1898. in ubojstvo kralja v Monzi sta tako prestrašila uradni svet, da ni hotel nikdo prevzeti odgovornosti za represalije in silo. In to niti tedaj, ko je zakon nalagal to vsem kakor izrecno dolžnost. Pustili so, da je nered trajal dalje, ker so se nadejali, da se uduši sam v sebi. Zgodilo se je nasprotno: nered se je razplamtel še bolj. Tako je država dopustila, da je kljubovalnost izbruhnila iz naroda samega. Porojena je bila nezakonitost.

Ali je nezakonitost prišla sama od sebe, s spontano generacijo, sredi vrveža onih let, ali je bila ustvarjena v Rimu kakor izraz neke volje in neke odločne misli v eni izmed palač, v katerih so imela oblastva svoj sedež: tega ne vem — izjavlja pisec. Kakor opazovalec, ki vidi samo tisto, kar se dogaja na ulici, ve samo to, da prvi čin nezakonitosti je bil zažig «Avantijs» v Milanu v aprilu leta 1919. Ali, četudi ta čin ni bil kaznovan, marveč še pohvaljen, je ostal vendar nad eno leto — do padca ministrstva Nittijskega — le ena osamljena epizoda. Brezzakonitost pa se je razmahnila pod ministrstvom Giolittijevim. Svoj prvi naskok je izvršila v Trstu z zažigom Balkana, dne 13. julija 1920, to je: tri tedne potem, ko je prišel Giolitti na oblast.

Nato opisuje pisec, kako se je potem nered razširil v mase raznih pokrajin Italije in se razmahnil v pravo občansko vojno, posebno po vsej srednji in severni Italiji. Temu neredu je sledila brezzakonitost, ki je postavila socializem in proletarske organizacije izven zakona. Brezzakonitost si je nadela obleko in red milice, je prešla v napad na vse stranke ter si zagotovila tajno sodelovanje čuvarjev zakona. Napadala je tudi tiste, ki so vzdrževali red, kakršnega ni mogel prenašati novi — nered, ki naj bi bil udušil prejšnjega. Vršil se je napad na vse državljanske in politične svoboščine: na svobodo tiska, na svobodo združevanja, na svobodo gibanja, na svobodo vesti.

Tudi Italijani — «prvorojenci Evrope» — so doživeli beli teror. V Rimu pa so se hinavski užitarji tedanjega razpadajočega režima mogli za hip udajati domnevi, da so postali Arhimedi nerazrešljivega problema: kako se da uživati oblast mirno, brez nevarnosti in brez skrbi, postavljajoč socialni red na ravnotežje med dvema neredoma, ki sta se medsebojno uničevala ob ironičnem pogledu oblasti kakor opazovalke. Hoteli so biti tertius gaudens — kakor tretji, ki uživa ob krvavem obračunavanju med fašisti in nasprotnimi jim elementi. Nezdoga pri tem pa je bila, da ta tertius gaudens ni dolgo užival tega položaja, ker se je tisti nered, ki je bil močnejši — ko je zrušil nasprotnika — obrnil proti isti vladi, ki ji je služil do tedaj ter se je sam polastil oblasti.

To je bila — naglaš Guglielmo Ferrero — prva katastrofa brezzakonitosti. Tedaj je Italija privratala padla pod vladu, ki se ji je oporekala zakonitost. Ker pa je Italija država, ki nima izkustva za državne udare, in ni v nji niti spomina nanje, so se mnogi nadejali, da pohod na Rim zaključi dobo brezzakonitosti. Ta nada se ni uresničila. Če so se prejšnje zakonite vlade posluževale brezzakonitosti, da si prihranijo skrb in odgovornost, pa je bila brezzakonitost novi vladi potrebna, ker ni imela potrdila o svoji zakonitosti. Nasprotniki naj se zastražijo, opozicija naj se zbega in pripravi se je bilo za volitve 6. aprila. Tudi načelniki nove vlade so se mogli udajati domnevi, da so postali Arhimedi nerazrešljivega problema. Pri tem pa (vendar čuvajo vnanje forme svobodnega režima, da bi jih kazali kakor nekaj alibi vzemirjenemu in nezaupljivemu svetu. Pa tudi ta iluzija je kratko trajala, kakor so kratko trajale vse iluzije prejšnjega starega režima. Prišel je infamni zločin, ki je razburkal vest naroda s toliko silo, da je pretresel ves socialni red.

To je bila druga katastrofa brezzakonitosti — pravi pisec in dostavlja, da mora biti zadnja. Ni dovolj, da se kaznujejo krivci radi ubojstva, ni dovolj, da se osveti spomin velikega državljanja — tudi brezzakonitost mora izginiti! «Mi moramo — vzklika Guglielmo Ferrero — to strašno svetovno čudo udušiti na grobu Giacoma

Matteottija. To je edina pogrebna žrtev, dostojna njega. Vse zgrešene naredbe se morajo preklicati! Obstojači sme ena edina oborožena milica kakor verna izvrševalka nepristranske zakonitosti. Masam se mora povrniti svoboda združevanja in shajanja, po njihovi volji in brez nobenih drugih omejitev razen tistih, ki jih predpisuje zakon. Tisk mora biti svoboden! Sramotna dejanja, kakor so zažig in ubojstvo v nacionalne svrhe, se morajo iztebiti z zakonom in običaji. Zakon mora postati nepristranski sodnik za vse! In slednjič in pred vsem se morajo povrniti narodu njegova suverena prava, ki mu jih je odvzelo in pristiglo nasilje zadnjih let.»

Nova mnenja o Mussolinijevem govoru

Nazaj ne gre... naprej ne more — Cavourjeva suknja

RIM, 25. Mussolinijev govor tvori še vedno predmet trpkih opazk s strani opozicijskega časopisa.

«Giustizia», glasilo socialistov-unitarcev pravi, da je prezir, ki ga je pokazal Mussolini v svojem govoru proti opozicijskim strankam, prevelik in preveč olimpijski, da bi mogel biti iskren. «In če je iskren — nadaljuje list — tem boljše, ker to pomeni, da G. Mussolini nima zmišlja za duševni preobrat, ki je nastal v Italiji. «Normalizacija» je vzpostavitev svobode za vse stranke in za vse državljane, «red» pa je miren razvoj te svobode. Če je fašizem nezdružljiv s tem redom in s to normalizacijo, ima Mussolini stokrat prav, ko pravi, da je normalizacija protifašistiški pojem. In če je protifašistiško razpoloženje tisto, česar fašizem ne more prenašati, potem je sklep samo eden: Zbogom normalizacija!...

Fašizem «se brani», napadajoč, kakor je njegova navada. G. Mussolini gotovo ne bo verjel, da ni s svojim lepim govorom zadržal niti enega fašista, ki je nagnjen k nasilništvu! Kakor prej, se bolj kot prej. «Kar se tiče milice — nadaljuje list — se ne more reči, da se Mussolini pripravlja na koncesije. On spravlja milico v sklad z ustavo s tem, da jo smatra še vedno za sebi podrejeno in da jemlje pod svoje poveljstvo tudi vse druge oborožene moči države. To je ustavnost, spričo katere se mora naježiti koža vsem univerzitetnim profesorjem.

Zaključna Mussolinijeva beseda je bila: «Nazaj se ne vrnem!» Tudi mi — zaključuje list — zaključujemo ta članek s temi besedami. Naj naredi fašizem, kar hoče, kar je izgubil, ne bo več dobil. Po kakršnih poteh bo prišla na dan neizogibna demokracija vzpostavitev svobode, se danes še ne more reči, toda demokracičnega ogrinjača resničnega življenja fašizem ni mogel povleči nazaj, kajti nazaj ne gre več!»

Po mnenju socialističnega lista je fašizem v popolnem polomu, opozicija pa lahko zlije svoje raznovrstne skupine v bistveno enoto, da reši ne kako politično vprašanje temveč vprašanje kulture in moralnosti. «Tako daleč nas je pripeljal fašizem», zaključuje socialistični list.

Zanimivo je, da je Mussolinijev program za bodočnost začel vzemirjati tudi zmerne skupine. V imenu teh govori senator Chimentti, ko piše v «Giornale d'Italia»:

«Novi pohodi; nove kazenske ekspedicije! Cemu? Proti komu? — vprašuje senator Chimentti. Vlada je v rokah voditelja fašizma, večina zbornice je strnjena in zvesta, večina senata trdna v svoji sedanjosti izborni politični zavednosti. Kje je torej sovražnik, proti kateremu se je treba zbirati, oboroževati in biti pripravljeni? Ob kaj in ob koga bi se morali razbijati valovi novih poplav? Ob parlamentarno ustavno ne, in lojalnost zahteva, da se izključijo drugi in višji cilji. Na vsak način je ljubosumna vdanost Italije onim svetim stvarim, ki se imenujejo monarhija, vojska in mornarica, člen narodne vere. Proti komu torej in proti čemu?

Ne ostaja drugega kot socialistična stranka, ustavna opozicija in vladi nasprotni listi.

To so tri stvari, ki imajo pravico živeti v svobodi, ki je v skladu z zakoni; tri stvari, katere bi bilo treba ustvariti, če bi jih ne bilo; tri stvari, ki so neškodljive in nenevarne, če se pustijo v miru; tri stvari, ki lahko postanejo resno nevarne samo, če bi se javno mnenje začelo postavljati na njihovo stran in jih vzpodbujati in podpirati. V tem hipu negotovosti javnega mnenja je prišel srečno govor ministrskega predsednika, izgovorjen v mehkih zakonah. Zaključiti hočem torej G. Mussoliniju: Pozor na javno mnenje! Senator Chimentti, ki je dal svojemu članku naslov «Cavourjeva suknja», zaključuje: Tudi Cavour je večkrat govoril: «Jaz potrebujem, da me vsako toliko neko potegne za suknjico, četudi je ta neko kdorkoli izmed ljudstva.»

Država, ki ne obstoja

TURIN, 25. «Stampa» se danes zopet bavi z Mussolinijevim govorom in vprašuje: «Ko predsednik vlade in fašizma ter njegovi pristaši govorijo o nezastarljivih pravicah «fašistične revolucije», kaj mislijo s tem? Pravico, da ostanemo na vladi neodvisno od parlamenta, od volje naroda in od zbornice? Ta pravica ne obstoja, ker je v navzkrižju z italijansko ustavo in s priznanjem te ustave s strani fašizma samega. Ko pravijo, da se ne bo več vrnila demokracična liberalna država, mislijo s tem parlamentarno ustavno državo? Toda ne gre za to, da bi se ta vrnila! Saj ni bila nikoli odpravljena! Fašistiška revolucija ni nikdar ničesar postavila na njeno mesto, nasprotno: ponovno jo je z dejanji prilagajala! Revolucija ustvarja nove države, pohod na Rim pa ni ustvaril nobene nove države. Pohod na Rim ni tega niti posku-

sal, temveč je enostavno zatemnil in paraliziral staro državo, porušil z nameni in z dejanji staro urejenost, zanikajoč njena načela in izkoriščajoč istočasno njeno formalno uveljavljanje, — ni pa ustvaril nikakega novega reda.

Fašistiška država ne obstoja; ne Mussolini, ne kdo drugi ni znal niti definirati, kaj bi morala biti. Resnica je ta, da so cilji in dejanja vlade in vladne stranke izčrpali ustavno in parlamentarno državo, ki je še edina formalno v veljavi. Zaradi tega je sednji italijanski režim režim vlade, ki se opira na lastno moč, na milico.

Priti ven iz teh razmer, vzpostaviti popolno delovanje parlamentarne ustavne vlade, ki je še edina zakonito v veljavi, eva to je bistvo vprašanja normalizacije.

Posl. Farinacci smatra za svojo dolžnost, da brani — Duminija

RIM, 25. Danes ob 11 so prišli v kancelerijo obtožila sekcije gg. Modigliani, Fargetti in Coccia, ki so se predstavili kot zastopniki interesov Matteottijevih. Proti vsem, ki so zakrivali umor njihovega očeta. Odv. Scimonelli bo zastopal Matteottijevo mater.

Dejstvo, da hočejo tudi Matteottijevi otroci in njegova mati nastopiti proti morilec, je dalo fašistovskemu poslancu Farinacciju povod, da je danes prevzel zastopništvo obtoženega Duminija, katero je bil pod vtiskom, ki ga je bil napravil grozni umor na vso italijansko javnost, v prvem hipu odklonil.

Listi objavljajo tozadevno Farinaccijevo pismo. Značilno je, da celo «Giornale d'Italia» pravi, da ga objavlja «brez komentarja».

Farinacci pravi v svojem pismu, da je najprej odklonil zastopništvo Duminija, ker je bila njegova želja, da bi kruti zločin ne pripadal nobeni stranki in da bi se sodil kot navaden zločin. Farinacci pravi nadalje, da danes vidi, da je bil naiven, kajti — piše Farinacci doslovno — razen Matteottijeve služkinje so vsi člani njegove družine nastopili kot civilni tožniki. Do tukaj nič slabega. Kar nas zanima je dejstvo, da so izbrani branitelji vsi politični voditelji, in sicer tisti, ki hočejo danes s svojimi govori in s svojim tiskom potom sedanjih obtožencev udariti fašizem.

Tega ne moremo dovoliti! Fašizem pripada nam, pripada našim mrtvim, katerih čista oporoka je v naših najbolj deviških rokah.

Ker sem izvedel — zaključuje Farinacci — da Duminij nima še pravega zagovornika, kateremu bi zaupal, prosim s mirno vestjo, da se mi ponovno poveri njegova obramba, ki mi jo danes nalaga poleg Duminijevega zaupanja tudi dolžnost.

Gibanje proti tiskovnemu zakonu se širi

RIM, 25. Gibanje proti tiskovnemu zakonu se širi. Opozicijskim listom, ki so ustanovili odbor za zaščito tiskovne svobode, se pridružujejo vedno novi listi in razen listov tudi pravniške organizacije. «Mon-do» javlja iz Napolija, da je tamošnji upravni svet odvetniške zbornice sprejel resolucijo, v kateri poudarja, da je nevarno, da bi se odobril zakon, ki bi razpravljal o tem, da bi se naredila vlada na kraju in na obe zbornici, ki naj bi se zavzeli, da se novi tiskovni zakon razveljavi.

Največje razburjenje je povzročil novi tiskovni zakon, kakor se zdi, v južni Italiji, ki se je tudi doslej najbolj upirala fašistovskemu pohodu. Napoljski list «Basilicata» je sedaj že drugi, ki je našel pogum, da je vložil tožbo proti zaplenitvi, utemeljujoč jo s tem, da je novi tiskovni zakon v navzkrižju z ustavo. Predvsem poudarja napoljski list, da bi ukaz od 10. julija 1924., ki nosi naslov: «Določbe za izvršitev ukaza od 15. julija 1923. itd.» ne smel vsebovati sankcij, ki niso predvidene že v lanjskem ukazu. Toda tisti lanjski ukaz je v navzkrižju z ustavo in je na vsak način njegova izvršitev podrejena nujnosti. Pa ta ukaz ni bil nujen, dokazuje že dejstvo, da ni bil objavljen eno celo leto. Če bi pa po tem nastopila nujnost, bi se bil moral izdati nov ukaz. Končno je predpogoj za veljavnost ukaza zakona, da se predloži v odobritev zbornici na prvi njeni seji, kar pa se ni zgodilo, čeravno je šlo za ukaz, s katerim so se kršile svoboda in pravice državljanov, zajamčene svečano po ustavi.

Rimski sodniki proti prelahkomiselnemu postopanju proti listom

Listi pišejo, da so se sodniki svetovne komisije izrazili v štirih slučajih proti predlagani posvaritvi listov. «Popolo» — kateri ga posvaritve je bila, kakor znano, naznaniena potom pohajalca «Stefani» —

pravi, da je bil to slučaj tudi v njegovem slučaju, kajti o kakih posvaritvi mu ni bilo prav nič sporočeno.

Zborovanje opozicij.

MILAN, 24. Odbor opozicij v sekcijah socialistično unitarske, italijanske socialistične, popolarske, republikanske, neodvisne demokracične in socialno demokracične stranke ter bojevniški skupini «Italia Libera» in «rivoluzione liberale» vabijo svoje somišljenike na splošno zborovanje, ki se bo vršilo v nedeljo popoldne v ljudskem gledališču.

Fašistiški sindikati grozijo s stavkami.

TURIN, 25. Sinoči se je izvršil tu sestanek voditeljev fašistovskih turinskih združenj. Ugotovilo se je, da so ostali vsi poizkusi za udeležitev načel gospodarskega sodelovanja radi odpora industrijalcev brezuspešni. Prišlo se je do zaključka z izjavo, da ne bodo delavci krivi, ako se bodo vzpostavili sistemi sindikalnih borb, ki so se že smatrali za prepuščene preteklosti.

Incident z ruskim poslanikom poravnat

RIM, 25. Te dni so fašisti ustavili avtomobil, ki je imel na motorju rusko sovjetsko zastavo, in v katerem sta se vozili so-progi ruskega poslanika in tajnika trgovske delegacije in neka druga gospa iz Moskve. Fašisti so z grožnjami zahtevali, da se odstrani zastava z avtomobila.

Poslanik je protestiral radi tega dogodka pri ministrstvu za notranje zadeve, katero mu je v imenu italijanske vlade izrazilo svoje obžalovanje ter obljubilo da bo kaznovalo krivce.

Sestanek za trgovino z Rusijo.

RIM, 25. O priliki bivanja italijanskega poslanika v Moskvi conte Manzonia v Rimu se je izvršil sestanek zastopnikov raznih državnih uprav ter trgovskih, bančnih, industrijskih in poljedelskih in trgovskih odnosov med Italijo in Rusijo.

Sestanek se je izvršil, včeraj v palači Chigi pod predsedstvom senatorja Contarinija in ob navzočnosti več osebnosti prizadetih uprav. Po daljši razpravi se je priznala potreba bolj tesnega gospodarskega sodelovanja z Rusijo in to s posebnim ozirom na pomen, ki ga predstavljajo njena tržišča za italijansko trgovino.

«Avanti» zaplenjen.

MILAN, 25. Milanski prefekt je zaplenil današnje številko «Avantijs» radi sramotnega državnih oblasti in hujškanja k nepokorščini zakonov. Zaplenjen je bil tudi komunistični list «Sindacato Rosso» radi hujškanja k zlodejstvu in sramotnega državnih oblasti.

Na Bolgarskem vlada popohn red.

RIM, 25. Bolgarsko zastopstvo poroča: «V italijanskem tisku so se razširile vesti, datirane iz Sofije, o atentatih na policijske palače v Plevni, o izkrcanju vstavev med Varno in Burgasem, o paniki med prebivalstvom itd. Kr. delegacija Bolgarske je pooblašena izjaviti, da so te vesti gole izmišljotine. Na Bolgarskem vlada najpopolnejši mir in red.

Novi stiki z bankirji za dosego sprave

Dobri izgledi za ugoden uspeh — Nemčija bo povabila na rešitvi finančnega vprašanja

LONDON, 25. Reuterjev urad doznava da kljub še vedno nepopravljanim konfliktom z bankniki niso niti francoski niti angleški krogi pesimistični glede izida londonske konference. Včerajšnji sestanek glavnih delegatov z ministrskim predsednikom MacDonaldom je trajal dve uri. Prvi odsek se danes ni sestel k seji kot tak, vendar pa so njegovi člani nadaljevali razprave z bankniki. Glede slednjih še ni nobenih znakov, da bi bili izpremenili svoje stališče do stavljenih predlogov, vendar se priznava, da potrebujejo trgovci in posebno bankniki nekaj več kot diplomatske formule, ako hočejo prevzeti ogromni riziko nemškega posojila. Belgijski ministriški predsednik Theunis je stvil predlog za kompromis, ki ga pa zastopniki velekapitala tudi odklanjajo. Pogajanja se nadaljujejo.

LONDON, 25. Načelniki petih glavnih delegacij so imeli danes popoldne konferenco. Francoski finančni minister Clementel je posetil ameriškega državnega tajnika. Drugi odsek za ukinitve zastavščin je imel popoldne sejo, na koje dnevnem redu je bilo poročilo o obnovi gospodarske enotnosti Nemčije in načrt glede pridržkov zaradi varnosti zasedbenih čet. «Daily Express» doznava, da se je sinoči dosegel popoln sporazum glede vojaške kontrole in izpraznitve Porurja.

LONDON, 25. MacDonald in Herriot sta se popoldne v zasebnem razgovoru dogovorila, da se ne rešijo samo vsa še sporna vprašanja konference čimprej in da gredo drugi drugemu kolikor mogoče na roko, ampak tudi vprašanja sankcij, gospodarske evakuacije Porurja in železnice v Porenju. Dogovorila sta se tudi o ureditvi vprašanja vojaške izpraznitve Porurja in evakuacije kölnskega pasa, ki zapade 10. januarja 1925.

LONDON, 25. MacDonald je sporazumno z načelniki drugih delegacij sklenil opozoriti Nemce, da naj bodo pripravljeni na odhod v London. Uradno povabilo bo odposlano, ko bo rešeno vprašanje posojila, ki je postalo po nastopu bankirjev glavni problem konference. Nemčija bo smela razpravljati na londonski konferenci le v mejah versailleske mirove pogodbe. Odbor pravnikov bo določil, v koliko se Dawesov načrt krije s to pogodbo. O točkah, ki so zapodane v pogodbi, Nemčija ne bo mogla razpravljati, ampak morala jih bo sprejeti brez pridržkov. V koliko pa Dawesov načrt izstopa iz mej versailleske pogodbe, bodo imeli zastopniki Nemčije prosto roko.

Pesimizem angleških listov.

LONDON, 25. Ves angleški tisk se strinja s tem, da ni konferenca v zadnjih 24 urah prav nič napredovala. Najbolj pesimističen je «Times», ki trdi, da je zajelo sinoči vse zaveznike ške kroge neko malodušje in da se je porodila misel na odgoditev konference na jesen. Isti list poroča tudi o številnih pogovorih ameriškega državnega tajnika Hughesa z zaveznikiški delegati, kateri da so sicer bili zasebnega značaja, a so se vendar tikali spora med bankirji in francoskim stališčem glede vprašanja sankcij. V svojem uvodnem članku piše «Times» v svojih pripombah k položaju na konferenci, da leži glavna krivda na zastoji v slabi organizaciji konference.

Bolj optimističen je že «Daily Telegraph», ki priznava, da se nahaja konferenca v težavnem položaju, ne izključuje po možnosti za dosego sporazuma. Po njegovem mnenju se je porodil spor iz dejstva, da ne vidijo bankirji v svojih zahtevah drugega, nego trgovski posej, in da iščejo le svoje koristi, medtem ko ima Francija pred očmi le politično stran problema. Bankirji včerajšnje Herriotovi izjavi, da ne bo nikoli zašel v zmoto svojega prednika ter odredil nove zasedbe nemških pokrajnin niso pa gotovi, ako bodo tudi nasledniki Herriota prežeti z istimi naziranj. «Morning Post» zatrjuje, da niso še delegati zgubili nado za dosego sporazuma potom prijateljskih razgovorov.

Predhodna pogajanja v Berlinu in nemški pridržki.

BERLIN, 25. Povabilo Nemčiji za udeležitev na londonski konferenci ni še dospelo in v uradnih krogih se z zanimanjem sledi razpravam med zavezniki glede pogojev za povabilo.

Iz dobro poučenega diplomatskega vira se doznava, da je imel včeraj angleški poslanik v Berlinu lord D'Abernon pogovor z zunanjim ministrom Stresemannom in jutri bo nemški minister sprejel poslanika Združenih držav Houghtona. Predmet teh pogajanj je predvsem pomoč, ki jo Nemčija pričakuje na konferenci od teh dveh velevlavst.

Ugotovilo se je tudi, da je Stresemann pred par dnevi konferiral z italijanskim poslanikom conte Bosdari-jem. Vsem tem diplomatom je nemški zunanji minister potrdil, da Nemčija ne bo sprejela nobene rešitve, ki ne bo vsebovala garancije za izpraznitev Porurja v določenem roku.

Vsled težav, ki so nastale po nastopu francoskega zastopnika v Londonu, je Nemčija sprejela svoje stališče v toliko, da je pripravljena začeti z izvrševanjem zakonov za udeležitev načrta izvedencev tudi brez formalnega sklepa konference glede dneva vojaške izpraznitve ruhrske kotline; zahteva pa poročilo Združenih držav, Anglije, Italije in Japonske za to, da bodo predsednik in bodče francoske vlade odredile določenega dne izpraznitve Porurja.

Današnja pogajanja z angleškim poslanikom in jutrišnja s poslanikom Združenih držav se gibljejo okoli te točke.

Angleški tisk v skrbeh radi dogodkov v Braziliji

LONDON, 25. V zadnjih dneh so se začeli angleški listi posebno zanimati za dogodke v Braziliji. «Evening Standard» je posvetil tem dogodkom celo uvodni članek, v katerem predvsem ugotavlja, da se nanajajo na ogroženem ozemlju angleška posestva, vredna kakih 10 milijonov šterlingov. Dalje se rečeni list pritožuje, da pošilja brazilska vlada o dogodkih zelo pomanjkljiva poročila, ki skoro vedno govorijo o uspehih vladnih čet, a kljub temu se borbja z vstaji nadaljuje. V nasprotju z uradnimi poročili poročajo listi, da vstaja baje korakajo proti glavnemu mestu Rio de Janeiro. Dalje zahteva list, da se v zaščito angleških interesov odpošlje v brazilske vode angleška vojaška ladja, kakor je MacDonald svoječasno obljubil v zbornici. Končno priobčuje list brzojavko iz Buenos Airesa, na podlagi katere se obstrlejevanje mesta S. Paolo nadaljuje in trpi mesto pri tem veliko škodo.

Vzmemirjenje angleškega lista pa je baje pretirano, kajti neka ugledna londonska osebnost, ki ima velike interese v Braziliji, je izjavila, da je treba s previdnostjo presojati vesti o uspehih upornikov; brazilska vlada je močna. Konzul Brazilije v Londonu je izjavil zastopniku «Evening Standarda», da je vest o napredovanju vstavev proti Rio de Janeiro neresnična. Po zadnjih poročilih so vladne čete v premoči in popolnoma obvladujejo položaj, vsled česar je neupravičena bojazen, da bi zasebna lastnina trpela kako škodo.

Sijajen sprejem Sokolov — olimpijcev v Ljubljani

Velika množica na postaji — Slavnosten spreved po mestu

LJUBLJANA, 25. Včeraj ob 16.16 so se vrnili v Ljubljano jugoslovenski Sokoli, ki so se udeležili mednarodnih tekem v Parizu. Vagon, v katerem so se vozili Sokoli, je bil okrašen s cvetjem. Sokole je že takoj na meji pozdravil narod in jih bogato obšpal s cvetjem. Čim je vlak privozil, je vojaška godba pod vodstvom dr. Čerina zaigrala sokolsko koračnico in iz tisočih grl je zaoril krepki sokolski «Zdravol» Vihar aplavza je bil tako velik, da so se skoraj izgubili celo močni akordi vojaške godbe. Čim so se zmagovalci pokazali pri oknih, jih je ljudstvo že obšpalo s cvetjem. Navdušenje je prikipelo do vrhunca, ko je skupina Sokolov dvignila na rame svetovnega kampijona Stuklja.

Nato je stopil pred olimpijsko vrsto, ki je bila že vsa v cvetju, savezni načelnik Ambrožič, ki je v imenu starejšinstva in celokupnega jugoslovanskega Sokolstva pozdravil vračajoče se zmagovalce. Izrekel je vsem svojo zahvalo in posebno Stuklju, ki je kar najčastnejše zastopal v Parizu Sokolstvo.

Načelniku je odgovoril starosta JSS Gangl, ki je načeljeval jugoslovenski telovadni vrsti v Parizu. Zahvalil se je sokolski Ljubljani za prisrčen sprejem. S ponosom je pred večitisočlavo množico izjavil, da mu nikoli ne izide iz spomina oni svetani

Gospa Wragge je sklenila svoje nemočne roke v naročju in solze so jo obliele.